

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Sestdiena, 1995. gada 13. maijs

Nr. 35 (6590)

A tcerēties karā kritušos, sakopt
viņu kapu vietas, — ir svēts pie-
nakums katrai tautai. Arī lat-
viešiem. Piemiņas brīdis, lai atcerētos
otrā pasaules kara upurus, Preiļos noti-
ka pie Baltā krusta.

Dzeju lasīja rajona kultūras nama di-
rektore Elvīra Brovacka, vijoli spēleja
bērnu mūzikas skolas pedagoģe Laima
Sondore, dziedāja Riebiņu folkloras
ansamblis. Klātesošais uzrunāja rajona
padomes deputāti Monika Livdāne un
Jāzeps Ansopks, Valsts dienesta pār-
valdes priekšnieks Antons Andžāns, re-
presēto vārdā — Terēze Lakovska.

Piemiņas brīža dalībnieki pie Baltā
krusta nolika ziedus.

8. maijā, pieminot otrā pasaules kara
upurus, ziedus preilieši nolika arī Eb-
reju kapos un sarkanarmiešu Brāļu ka-
pos.

A.Ilijas teksts, J.Silicka foto

- 14. maijs —
Gimenes diena
Preiļos**
- ◆ Plkst. 13.00 (pēc dievkal-
pojuma baznīcā) — RKN
bērnu rokgrupas «Fledermau-
ši» koncerts (Preiļu centrālajā
laukumā, lietus gadījumā —
RKN).
  - ◆ Plkst. 15.00 — Preiļu mū-
zikas skolas audzēķu koncerts
«Ielūkojies šorū manās acīs,
Tās tev visu, visu pateiks,
māt!..».
  - ◆ No plkst. 15.30 līdz 17.00
— Preiļu muzeja rikotā Arvīda
Egles gleznu izstāde no Latga-
les kultūrvēstures fondiem
(RKN 2. stāvā).
  - ◆ No plkst. 15.30 līdz 17.00
— Preiļu pilsētas jauno tehn-
niku stacijas audzēķu darbu
noslēguma izstāde (jaunrades
nama 2. stāvā).
  - ◆ Plkst. 19.00 — Daugavpils
teātra iestudējumā Luisa Ke-
rolsa bērnu luga «Alise aizspo-
gūjīja» (RKN zālē). Ieeja bez
maksas.

Cienījamie lasītāji!

Līdz 20. maijam jūs
varat pasūtit
«Novadnieku» jūnijam
un turpmākajiem
mēnešiem, bet līdz 20.
jūnijam — otrajam pus-
gadam. Lai arī mūsu
avize sestdienās kļuvusi
divreiz biezāka,
abonentiem cena
netiek paaugstināta.

Līvānu pilsētas dome

Cik maksāja siltums dzīvokļos?

Pagājušā gada rudenī vēl pirms apkures sezonas sākuma Līvānu pilsētas dome pieņēma lēmumu, ka galīgais apreķins par siltumu visiem patēriņtājiem tiks izsniegti pavasarī. Ziemā bija samērā silta, tāpēc reālās izmaksas izrādījās mazākas nekā bija plānots sezonas sākumā.

Šomēnes līvāniešiem vēl ir jāsamaksā divdesmit pieci santimi par katru sava dzīvokļa platības kvadrātmētru. Visi, kas regulāri maksāja ziemā un nokārtos arī šo darījumu, būs pilnībā norēķinājušies par apkures sezonu, tas ir, ik mēnesi maksājuši 33 santīmus par katru apsildāmo kvadrātmētru.

Atslēgs elektroenerģijas padevi

Līvānu pilsētas dome nesen pieņēma visai asu un daudziem nepatikamu lēmumu. Tīšajiem nemaksātājiem par iri, apkuri un komunālajiem pakalpoju-

miem atsevišķos gadījumos tiks atslēgta elektroenerģijas padeve.

Līvānieši nav pirmie, kuri pieņēmuši šādu lēmumu. Ar nemaksātājiem tā cīnās jau vairākas Latvijas pašvaldības.

Būs palidzība uzņēmējiem

Līvānu domes priekšsēdētājs V.Gerčāns pastāstīja, ka viņu privatizācijas kontā jau iekrājušies vairāki desmiti tūkstoši latu, kas ir intensīvo privatizācijas centienu rezultāts. Tagad no šī konta atbalstu saņems pilsētas uzņēmēji. Konkrēti lēmumi tiks pieņemti pēc tam, kad būs saņemti visi iesniegumi un izpētītas visas vēlmes.

Dzeršanai būs mazāk rūmes

Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas paplašinātājā sēdē piedalījās abu pilsētas vidusskolu direktori, policijas un zemessardzes pārstāvji. Sēdē pārrunāja rajona konsultatīvās padomes lēmumu par alkohola tirdz-

niecības ierobežošanu pašvaldību teritorijās.

Komiteja secināja, ka nāksies samazināt tirdzniecības vietu skaitu pilsētā un neizsniegt tirdzniecības atļaujas tām vietām, kas atrodas tiešā skolu un kultūras iestāžu tuvumā vai kur ir konstatēti dažāda rakstura pārkāpumi.

Pārtiku joprojām tirgo uz soliņiem

Par situāciju tirdzniecības objekto ziņoja pilsētas galvenais veterinārais ārsts R.Brics. Lai gan pilsētā ir vairāki tirgus laukumi un nodaļas pārtikas veikalos, kur ir labas sanitārās normas, tuvākās apkaimēs zemnieki un arī pilsētnieki joprojām pārdod pienu, krējumu, biezpienu un citus produktus uz ielas.

Nolemts, ka turpmāk šo jautājumu citīgi kontrolēs un vainīgās personas administratīvi sodis.

Nesen «Runča» tirgū ierikota speciāla vieta, kur pārdot un pirkst dzīvniekus: kaķus, suņus, sivēnus un citus radijumus.

Finansiālas problēmas

Kad gada sākumā noteica valsts do-tāciju apjomu, līvāniešiem iedalīja mazāk nekā pērn, bet toties solīja pārskaitīt līdzekļus regulāri ik mēnesi. Ir jau maija vidus, bet dotācijas nav saņemtas pat par aprīli. Sākūsās problēmas ar pabalstu izmaksu.

Īoti uztrauc arī neskaidrības likumā par pievienotās vērtības nodokli. Ja nu to vajadzēs maksāt arī par apkuri?.. Tādā gadījumā īoti daudziem cilvēkiem situācija kļūs kritiska un tuvs gals paredzams visai siltumapgādei pilsētā.

Dalās mazumā

Līvānu pilsētas dome piešķira 260 latus kultūras namam, lai varētu sagatavot Māmiņas dienas svītības un bērnības svētkus pilsētas mazuļiem.

250 latus piešķira arī basketbola klubam «Līvāni». Tā būs dalības maksa republikas čempionātā.

L.Kirillova

Lauku aktualitātes

Mācības bija lietderīgas

Rajona zemnieku konsultāciju biroja vadītājs Māris Liniņš informēja «Novadnieku», kā šoreiz riteja apmācības pagastu zemniekiem. Šogad konsultāciju birojs neaicināja zemniekus braukt uz mācībām Preiļos. Konsultanti brauca uz pagastiem, kur ieinteresētie zemnieki noklausījās laukkopības un lopkopības, grāmatvedības, mežkopības un citu speciālistu padomus agrotehniskā, mehanizācijā, zootehnikā, veterinarījā, grāmatvedībā.

Pavisam šogad pagastos notikušas 305 apmācību stundas. Piemēram, rajona lauksaimniecības departamenta galvenais agronomis Jānis Kivlenieks sniedza zemniekiem padomus laukkopībā, bet veterinarījā — Upmalas pagasta zemnieku konsultants Olgerts Daugulis. Šie speciālisti apmeklēja gandrīz

visus pagastus. Šogad pirmoreiz zemnieki saņēma mežsaimniecības, kā arī grāmatvedības speciālista ieteikumus.

Nodarbiņas vadīja ne tikai rajona lauksaimniecības departamenta un konsultāciju biroja, bet arī speciālisti no Skrīveru un Viļānu zinātniski pētnieciskajām saimniecībām. Interesanti, ka, tiekoties kopā, zemnieki vairs tā nesūstās ne par savu grūto likteni, ne problemām, kas rodas naudas trūkuma dēļ. Zemnieki interesējas, kā savas problēmas atrisināt pašiem un ar mazākiem izdevumiem. Tieši šādus padomus viņi arī saņēma.

Vienīgais neskaidrais jautājums, kas šobrīd palicis, ir nodokļu politika un ar to saistīta likumdošana, jo likumi mainās, un dažkārt tiem līdzi nespēj izsekot pat speciālisti.

Humānā palīdzība no Kanādas

Rajona zemnieku konsultācijas birojs ir saņēmis humānās palīdzības sūtījumu no Kanādas Zemnieku federācijas — sēklas.

Kā šo sūtījumu sadalīs? Māris Liniņš sacīja, ka sēklu sadale notiek pēc sūtītāju rekomendācijas.

Dārzeni un puķu sēklas iedalīs skolām, daudzērēnu ģimenēm, kuras

dzīvo laukos, mazpulkum organizācijām, dažām labi sakoptām lauku sētām.

Kādas sēklas kanādieši ir atsūtījuši? Pārvarā tie ir dažādi dārzeni: kāposti, burkāni, salāti, tomāti, dažādu garšveļu sēklas. Nedaudz ir pat tādu istī dienvidniecisku augu sēklas kā melones, saldie arbuzi, kurus mūsu apstākļos var mēģināt izaudzēt siltumnīcās.

Viens no pagastiem, kur lauksaimnieki dod priekšoku apdrošināšanas firmai «Ezerzeme», ir Galēnu pagasts. Kāpēc tieši «Ezerzemei», jo mūsu rajonā darbojas arī citas apdrošināšanas sabiedrības?

Firmas galvenā grāmatvede Antoņina Kuzņecova pastastīja:

— Vispirms tāpēc, ka šeit strādā prasmīgs āgens, kas ļoti pareizi izskaidro cilvēkiem priekšrocības, kuras viņi iegūst, apdrošinoties «Ezerzemē». Cilvēki ir pārliecīnājušies arī par to, ka «Ezerzeme» nekad neaizkavē maksājumus, ja tie klientiem pienākas.

Piemēram, Galēnu pagastā Marijas Brencānes ģimenei, kur trīs gadu laikā notika divi ugunsgrēki, nobeidzās govs, ļoti noderēja apdrošināšanas nauda, ko šī ģimene saņēma no «Ezerzemes». Mēs pat saņēmām pateicību no ģime-

nes par to, ka nebija problēmu saņemt apdrošināto summu.

Un vēl viens gadījums no šī paša pagasta. F.T. bija apdrošinājis savu dzīvību. Iemaksājot noteiktu summu, viņam tika aprēķināti arī procenti, kā to paredz mūsu noteikumi. Pirmoreiz viņš apdrošinājās 1994. gadā, iemaksājot 65 latus, pēc tam — pārapdrošinājās. Viņa meita, kurai šogad diemžēl nācās tēvu izvadīt viņasālē, jau saņēma 398 latus.

Lūk, šāda summa izveidojās divu gadu laikā. To deva noteiktie procenti un 50 procentu pabalsta nauda.

Lai arī «Ezerzeme» ir lauku firma, tā populārā arī pilsētās, īpaši Preiļos.

Atliek vēl piebilst, ka «Ezerzeme» ir vienīgā apdrošināšanas akciju sabiedrība, kura Preiļos ir materiāli atbalstījusi sportistus — vieglatlētus.

A.Ijjina

Par subsīdiju saņemšanu

Preiļu veterinarā pārvalde informē, ka subsīdijas dzīvnieku īpašnieki drīkst saņemt, ja:

● dzīvnieku ganāmpulks ir vesels, ganāmpulkā visi dzīvnieki ir numurēti un veikta visu dzīvnieku veterinarā izmeklēšana, saimniecībā pēdējos 6 mēnešos visi dzīvnieki uz leikozi ir serologiski negatīvi.

Piezīme: saskaņā ar leikozi apkarošanas instrukciju telites un bullišus jāizmeklē uz leikozi no 6 mēnešu vecuma.

Gaļai izaudzētiem jaundzīvniekiem ir jābūt augstākā nobarojuma — dzīvsvara no 380 kg un tiem vismaz 2-4 nedēļas pirms realizēšanas ir jābūt pieteik-

tiem katra pagasta rajona veterinarās pārvaldes pilnvarotam veterinarārīstam un pēc tam ir realizēti gaļas kombinātā vai nokauti dzīvnieku kautuvēs.

Preiļu rajonā, lai saņemtu subsīdijas, dzīvniekus var realizēt agrofirmas «Tūribā», individuālā ražošanas uzņēmuma «Inna» (atrodas Preiļu pagastā) kautuvē un zemnieku saimniecības «Krejāni» (atrodas Preiļu pagastā) kautuvē.

Piezīme: par mājas apstākļos kautiem dzīvniekiem subsīdijas netiek paredzētas un izmaksātas.

J.Kacars,
Preiļu rajona veterinarās
pārvaldes priekšnieks

«Santa» aprīlli

piedāvā saviem lasītājiem dažādas pavasarīgas sarunas.

Redakcijā notikušājā sarunā par modi ar latviešu modelētājiem mēģinājām noskaidrot, kādā situācijā šobrīd ir mūsu mode. Šķiet, baumas par tās nāvi ir stipri pārspīlētas.

Saruna ar advokātu Egonu Rusanovu rubrikā «Salonā — viņš» ir saruna ar pretrunīgi vērtētu, pat «decīgu», tomēr neapšaubāmi interesantu vīrieti.

«Vai tev ir komplekss, ar kuru dzivot liksmi?» Par kompleksiem jaunībā un kompleksiem mūža garumā. Bet ko jūs zināt par energiju, kas mīt katrā no mums? Kā noprošat — saruna par veselību.

Ja uzskatāt, ka arī jūsu mati ir pelnījuši kādu pavasarīgāku pārvērtību — dažas idejas atradīs mūsu žurnāla lappusēs. Interjera lappusēs — kā veikt remontu, ja ir šaura ročība, bet daudz jaunības azarta.

Un visbeidzot — vai zināt, kā garšo «Čaplina zābaks»? Par to varēsiet pārliecīnāties paši, ja izmantosiet žurnālu «Pavārgrāmatu».

Anna Peipiņa, žurnāla redaktore

Nemeklēsim biznesā privileģijas, bet gan partnerus

Mežsaimniecība Latvijā, tāpat kā visas pasaules mežu apsaimniekošana un izmantošana, atrodas krustcelēs.

Konflikti, resursa samazināšanās un neskaidrības ir raksturīgas iezimes šodienas mežsaimniecībā. Mēģinājumi atrisināt šos konfliktus ir koncentrējušies uz to, kā sabiedrībā vislabāk izmazināt šo bagātību, kā satdalīt «pirāgu». Ja pieņemam šo «pirāga daļišanas» pieciņu, tad rezultāts var būt vienkāršs — ir intensīvi apsaimniekoti meži augstu ražu iegūšanai no vienas puses un ir aizsargātu mežu platības no otras puses.

Jaunā pīceja mežsaimniecībai ir aktuāla mums, it īpaši, nemot vērā to, ka lielu daļu Latvijas mežu, galvenokārt šos sīkmežus, sāk apsaimniekot cilvēki, kuriem grūti atrast kompromisu starp meža ekoloģiskajām vērtībām un vēlmi rāzot maksimāli daudz koksnes. Kokmateriālu tirgus pasaule ir ļoti plašs un pieprasījums vēl arī vienā stabils. Pēdējo triju gadu laikā kokmateriālu eksports no Latvijas nokļūst pirmajā vietā citu preču grupu vidū.

Privātajam īpašniekam sava meža apsaimniekošanas mērķi var būt arī citi. Kāds var vēlēties audzēt ne tikai monokultūrās piediņi vai egli zāgbalkiem, bet īpašas plantācijas ar biežāku cišanas apriti papīrmalkai piemērotas skuju un lapu koku sugas, vai arī īpašas sugas, kokus pārdošanai kā Ziemassvētku ēglītes, kārklus piņumu klūdzīnu izaudzēšanai utt.

Šobrīd par perspektīvu atzīts orientēties lauksaimniecībā neizmantojamā zemju apmežošanai enerģētiskās koksnes ražošanai. Latvijā jau zināmi zemju īpašnieki, kas savus mežus ierīko tūrisma, atpūtas vai medību nolūkiem, savās zemēs audzē kultivētas sēnes, meža ogas, ārstniecības vai gašaugus.

Šie netradicionālie zemju izmantošanas mērķi tiks sasniegti, ja to darīs profesionāli. Jaunie zemnieku saimniecību vadītāji, lauku mazo mežizstrādes un kokapstrādes uzņēmuši darbinieki vairumā gadījumu nav mācījusies mežkopību, daudzām nav laika un iespējas papildināt zināšanas šajās specifiskajās darbības jomās. Daudzim mežsaimniecībām nav viņu galvenā nodarbošanās un ne visi īpašnieki dzīvo sava meža tuvumā.

Latvijā jau šobrīd ir 13207 zemes īpašnieki, kuriem pieder 75470,8 ha mežu. Tāpēc radās nepieciešamība veidot īpašu organizāciju, kas palīdzētu novērst iespējamos konfliktus, sekਮētu profesionālu meža apsaimniekošanu un izmantošanu, realizētu dabiskas un bagātas

mežsaimniecības principu ievērošanu un veicinātu pelnīšanu no privātā meža. Kā citur pasaulē, kur mežu privātpāsums sekਮīgi piedalās valsts ekonomiskās un katra pilsona labklājības celšanā, šādu organizāciju mērķi parasti tiek formulēti vienkārši — veicināt ienesīgumu no meža un aizstāvēt savus biedrus. Cītā valstīs šādas organizācijas sauc par asociācijām. Latvijā asociācijas darbojas pēc kopdarbības (kooperatīvās) sabiedrības likumiem.

Tāda organizācija, kuras biedri apvienojusies, lai koordinētu darbību privāto mežu atjaunošanā un ieadzēšanā, mežu kopšanā un izmantošanā, meža produkcijas ražošanā un realizācijā, mežsaimniecības politikas veidošanā, Latvijā jau izveidota. Tā ir 1993. gada 7. maijā reģistrēta Meža apsaimniekotāju (īpašnieku) asociācija. Latvijas asociācijas darbu vada valde 5 cilvēku sastāvā.

Asociācijas darbības virzieni ir:

- mežpāšnieku izglītīšana;
- konsultācijas meža apsaimniekošanas, izmantošanas, uzraudzības un uzņēmējdarbības jautājumos;
- palīdzība kokmateriālu, citas meža produkcijas, meža un meža zemju pirkšanā un pārdošanā.

Latvijas Meža apsaimniekotāju (īpašnieku) asociācijai ir sava īpaša vieta, jo tā:

- ir tipiska īpašnieku apvienība, to, kuriem pieder atjaunojamais dabas resurs. Mežs ir banka, kurā kapitāls ne tikai uzglabājas, bet arī vairojas;

- var kļūt par lielāko asociāciju valstī, nemot vērā to, ka apmēram 120000 cilvēku līdz zemes reformas beigām Latvijā kļūs par meža īpašniekiem. Uzņēmēji zina, ka jo sīkāks rāzotās, jo vairāk pārpircēju. Tāpēc peļņa būs lielāka tieši apvienojoties;

- būs bagātākā asociācija valstī, jo tās biedriem piederēs 1,3 milj. ha meža zemju ar ik gadējo izmantošanas apjomu 4-4,5 milj. m³ gadā;

- veidosies par ietekmīgāko asociāciju Latvijas ekonomikā un politikā, jo mežu racionālās izmantošanas, saglabāšanas un vairošanas plāni jau šobrīd ir valsts attīstības konцепcijas un visu politisko pārstāvju programmas.

Tāpēc aicinu pievienoties mums, jo mūsu devīze ir «Nemeklēsim biznesā privileģijas, bet gan partnerus».

E.Zakīs,
asociācijas valdes priekšsēdētājs

Ciemos brauc «Sprīdītis»

Visiem Preiļu rajona grāmatu draugiem šajā pavasari tuvojas «Bērnu grāmatu svētki», kurus ar izdevniecības «Sprīdītis» līdzdalību atzīmēsim 18. maijā.

Mūsu grāmatu namā «Latgale» darbojas bērnu grāmatu izstāde «Nāc, nāc un grāmatīgas lasit sāc!». Izstādē apskatāmas bērnu grāmatas no Preiļu vēstures un lietūšķas mākslas muzeja fondiem, kā arī grāmatas — krāšanas un skaistas, ko izdevēji sagādājuši un nodevuši lasītājiem vai pīcejēm pēdējos gados.

«Grāmatas ir kā putni, kas lido no siltām plaukstām caur skrejošu gadu puteni uz ilgu debesīm augstām», saka bērnu dzējnieks Jāzeps Osmanis. Jā, viņš arī šopavasār atvedis ciemos savas izdevniecības īstādēs Jānis Anmani, Māriti Romāni, Viktoriju Blauu u.c. vārda māksliniekus. Jā, tad grāmatu svētki bija mūsu rajonā; noteikti tos atcerās arī tie Galēnu skolas bēri, kurus tad sarīkojuma laikā uzportretēja Jānis Anmanis (kādā tagad ir šī meitene un zēns)?

Šoreiz būs grāmatas «Lielais skland-

rausis» prezentācija. Zinām, ka šī grāmata ir tapusi vairāku gadu desmitu laikā, vācot vecāku, vecvecāku, skolotāju, bērnu audzinātāju un pašu bērnu izteicējus, pierakstot vērojumus un atgādījumus no dzīves ikdienas. Arī no Līvāniem un Preiļiem ir izlasīmi bērnu izteikumi.

«Lielais sklandrausis» būtu lieliska un paliekoša dāvana jebkuram skolas beižējam, arī citas izdevniecības «Sprīdītis» grāmatas sagādās pīceju jebkuram no mums: «Mazais princis», «Anna no zaļajiem jumtiem», «Vinnijs Pūks», «Saulesšķēps» un, protams, ktrs kārtējais «Sprī

«Kāpēcis» pie kāpēciem

Vai jūs zināt, kas ir «Kāpēcis»? Tas ir žurnāls 6-12 gadus veciem zinātkāriem kāpēcēniem.

Visu mācību gadu mūsu rajona 2.-4. klašu skolēni uzmanīgi lasīja šo žurnālu, lai pavasarī tiktos konkursā «Kāpēcis». Un tā 28. aprīli kopā pulcējās skolu komandas, lai stāstītu un rādītu, ko iemācījušās, lasot žurnālu. Komandā bija jāpiedalās trijos konkursos. «Zinātkārajā Kāpēci» vajadzēja risināt krustvārdu miklu. Ar to visi dalībnieki veiksmīgi tika galā. Zinātkāri kāpēci iemācās Preiļu 1. un Līvānu 1. vidusskolas, Rožupes, Priekuļu, Sīlukalna un Galēnu pamatskolās.

Konkursā «Praktiskais Kāpēcis» tāpa interesanti Kāpēča portreti — līmēti, zīmēti, no aplikācijām darināti. Labākie Kāpēča portretisti izrādījās Aizkalnes, Sīlukalna un Līvānu 1. vidusskolas komandās.

«Jautrajā Kāpēci» vajadzēja atrast, kur zīmējumā paslēpies aizvadito Lieldienu zaķis, kā arī doties īpašas vārdū medībās. Atjaunīgākie dalībnieki bija no Līvānu 1. vidusskolas un Aizkalnes pamatskolas.

Katrā žurnāla numurā ir vēstuļu lappe, kurā bērni stāsta par saviem labajiem darbiem. Skolu komandas, gatavojoties konkursam, mājās veidoja savu labo darbu lappusites. Par interešantāko tika atzīts Rudzētu vidusskolas, Aizkalnes un Galēnu pamatskolas bērnu veikums.

Starp komandām bija pauzes. «Garšīgajā pauzē» varēja nobaudit pēc «Kāpēča» našķu kambarīti publicētās receptes gatavotos gaisa balonīus, «Kustīgajā pauzē» vajadzēja parādīt savu attapību rotājās.

Fizisko un juridisko personu ievēribai

Pēdējā laikā pieaug gadījumu skaits, kad fiziskās un juridiskās personas patvalīgi izmanto valsts ceļus un to zemes nodalījuma joslās uzglabā kokmateriālus, bojājot ceļus un to aprikojumus, rupji pārkāpjot satiksmes noteikumus un ceļu likumu.

Lai novērstu minētos gadījumus, būdinām visas ieinteresētās personas, ka valsts ceļu zonas jāatbrīvo līdz 1995. gada 29. maijam. Pēc šī datuma kokmateriāli tiks aizvesti un nodoti divus mēnešus glabāšanā Preiļu 24. ceļu pārvadē, kur īpašnieki tos varēs saņemt atpakaļ, atlīdzinot radušos zaudējumus, kas nodarīti ceļiem un kas saistīti ar transportu un glabāšanu.

Sīkāku informāciju var saņemt Latvijas Autoceļu direkcijas Preiļu rajona Valsts ceļu pārvaldišanas nodaļā, Preiļos, Brīvības ielā 76, vai pa telefonom 23206.

R. Grīķis,
Latvijas Autoceļu direkcijas Preiļu rajona VCPN priekšnieks

Klāt pavasarīs, sākusies dabas atmoda. Pēdējos piecdesmit gados cilvēks pierada ķemt no dabas visu, kas paņemams, neko nedodot preti, tāpēc gribu atgādināt, ka pašlaik ir zivju saudzēšanas laiks, un pastāstīt par zivju resursu aizsardzības problēmām.

Pēdējā laikā presē izskan doma, ka nepietiekoši rit cīņa ar maluzvejniekiem, kuri kļūst aizvien bezkaunīgāki, lieto aizliegtus zvejošanas rīkus un paņēmienus, zvejo ne tikai sev pārtikai, bet arī tāpēc, lai varētu iegādāties alkoholu.

Jāsaka — cīņa ar maluzvejniekiem tomēr rit pilnā sparā un diezgan sekmiņi.

Jau no 1994. gada bijusi Valsts zivju inspekcija ir icklauta reģionālo vides aizsardzības komiteju sastāvā. Saskaņā ar likumu «Par valsts civildienestu» valsts inspektorū amati ir ierēduši amati. Pagājušā gada beigās notika ierēdušu kandidātu atestācija. No vecā zivju inspektoriem sastāvā atestāciju sekmīgi nokartoja tikai četri reģiona zivju inspektori, pārējiem bija jāšķiras no ieņemamajiem amatieriem tāpēc, ka savlaicīgi nebija vēlējušies celt savu kvalifikāciju.

Daugavpils reģionālā vides aizsardzības komiteja kontrole 4 rajonus — Daugavpils, Jēkabpils, Preiļu un Krāslavas. Mūsu reģionā ir vislielākais ezeru un upju daudzums republikā.

Reģionā strādā 8 zivju aizsardzības inspektori un 2 laivu reģistra inspektori. Šo inspektorū darba funkcijas ar plašām tiesībām ietilpst ūdeņu bioloģisko resursu izmantošanas un aizsardzības kontrole, vides aizsardzības likumdošanas ievērošanas kontrole, īpaši aizsargājamo teritoriju aizsardzības pasākumu ievērošanas kontrole un citi pienākumi, tai skaitā arī cīņa ar maluzvejniekiem.

Iz zināmi gadījumi, kad par zivju aizsardzības inspektoriem uzdodas personas, kuras nemaz nav saistītas ar šo darbu, tāpēc gribu iepazīstināt sabiedrību ar Daugavpils reģionālās vides aizsardzības komitejas inspektoriem.

Daugavpils un Jēkabpils rajonus kontrolē Arvīds Viguls, Olegs Vietriņš, Teodors Binders un Viktors Lenčevskis, Krāslavas un Preiļu rajonus — Leonīds Geidāns, Edvīns Gasperovičs, Dainis Veigulis un Konstantīns Dilba.

Krāslavas un Preiļu rajonā nozvejas licences izsniedz Leonīds Geidāns, bet Daugavpils un Jēkabpils rajonus — Arvīds Viguls.

Visā konkursa gaitā kopā ar bēniem bija ists Kāpēcis, kurš rūpējas, lai ikviens justos labi gan kopīgi prātojot, gan darbojoties, gan spēlējoties.

Bet kas gan būtu šis konkursi bez žurnāla «Kāpēcis»? Un tā konkursā piedalījās un arī interesantus jautājumus uzdeva žurnāla veidotāji — redaktori amata izpildītāja Liāna Brača un atbildīga sekretāre Iveta Čederstremma. Viņas dalībniekiem dāvāja stāstu krājumiņus, fabrikas «Laima» saldumus.

Šis konkursā bija arī pirmā skolēnu jaunrades nama ansambla «Cālis» uztāšanās. Mazie cālēni īpaši jauki izskatījās jaunajos, krāsainajos tērplos.

Bet Ulda Bēriņa vadītā rokgrupa «Fledermaus» bija sagatavojuši jaunu dziesmu «Veltijums Kāpēcim», kuru iemācījās un kopā dziedāja arī konkursa dalībnieki. Rokgrupa nodziedāja ne vienu interesantu dziesmu, kuras skan jaunajā kasetē «Fledermaus».

Konkursam beidzoties un saskaitot punktus, par uzvarētājiem atzīta Līvānu 1. vidusskolas komanda. Otto vietu godam nopelnīja Aizkalnes pamatskolas kāpēci, bet trešās vietas bija pat divas, jo vienādu punktu skaitu bija ieguvušas Preiļu 1. vidusskolas un Priekuļu pamatskolas komandas. Kāpēču tikšanās noslēdzās ar balvu pasniegšanu, bet skolēnu jaunrades nama simpātiju balvu «Kāpēcīgākais Kāpēcis» saņēma Austrīs Čingulis no Sīlukalna pamatskolas 2. klases. Taču ne jau izcīnītie punkti šajā konkursā bija galvenais, viņu komandu kāpēci bija jauki, zinoši, prātīgi.

I. Peiseniece,
Preiļu pilsētas skolēnu jaunrades nama metodiķe

Uzņēmēju un zemnieku saimniecību ievēribai

I Par pievienotās vērtības nodokli

Fiziskām un juridiskām personām, kurām preču piegādes un sniegto pakalpojumu ar nodokli apliekamā kopējā vērtība iepriekšējā 12 mēnešu laikā sasniedza (pārsniedza) 10000 latu, ir jāreģistrējas VID ne vēlāk kā mēneša laikā pēc šīs summas sasniegšanas (pārsniegšanas) kā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamajai personai.

Fiziskai vai juridiskai personām ir tiesības reģistrēties VID kā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamajai personai, ja tā preču piegādes un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējā 12 mēnešu laikā (jaundibinātam uzņēmumam — turpmāk 12 mēnešu laikā) ir ne mazāka kā Ls 75000.

VID izsniedz zemnieku saimniecībām izziņu produkcijas realizācijai, ka minētā persona ir ar pievienotās vērtības nodokli neapliekama persona ar tiesībām saņemt kompensāciju par pievienotās vērtības nodokli 15% apmērā no piegādātās produkcijas vērtības.

Izziņas saņemšanai VID minētai persona jāiesniedz zemnieku saimniecības reģistrācijas aplieciālai attiecīgā pašvaldības apliecinājums par zemes īpašuma vai lietošanas tiesībām.

Ar pievienotās vērtības nodokli neapliekamajai personai (gan juridiskai, gan fiziskai), kura saņemusi no VID apliecināšu izziņu, ir tiesības, nododot pašu ražoto produkciju lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmumiem vai kooperatīvajām sabiedrībām, ja tās ir ar pievienotās vērtības nodokli apliekamas personas, saņemt no pārstrādes uzņēmuma samaksu, kurā ietverta arī kompensācija par pievienotās vērtības nodokli 15% apmērā. Šie noteikumi attiecas arī uz lauksaimniecības kooperatīvajām sabiedrībām, ja tās:

1) nav ar pievienotās vērtības nodokli apliekama persona;

2) saņemt kompensāciju izmaksā zemnieku saimniecībā.

Lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmums savā pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā par attiecīgo taksācijas periodu valsts budžetā maksājamo pievienotās vērtības nodokļa summu drīkst samazināt par šajā daļā noteikto kompensācijas lielumu. So uzņēmumu pienākums veikt zemnieku saimniecību uzskaiti un sniegt ziņas par nodoto produkciju Valsts ienēmumu dienesta iestādē, kura sniegusi izziņu par pievienotās vērtības nodokļa nemaksātāja statusu 1995. gadā.

Ar šā likuma spēkā stāšanos VID reģistrētie apgrozījuma nodokļa maksātāji pliezināti ar pievienotās vērtības nodokļu apliekamām personām.

Apgrozījuma nodokļa maksātāji, kuriem ir tiesības nereģistrēties par pievienotās vērtības

nodokli apliekamo personu, var paziņot VID par savu atteikšanos no turpmākas nodokļa maksāšanas.

Likums stājās spēkā ar 1995. gada 1. maiju.

II Par uzņēmumu, uzņēmējsabiedrību un organizāciju 1995. gada grāmatvedības ceturšā pārskatiem

Saskaņā ar likuma «Par uzņēmumu gada pārskatiem» 5. panta 3. daļas noteikumiem visi valsts un pašvaldības uzņēmumi un visas uzņēmējsabiedrības, kurās ir valsts (pašvaldību) kapitāla līdzdalības daļa, 1995. gadā saistāda grāmatvedības ceturšā pārskatus. Tājtos ietver uzņēmuma bilanci un pēlnas vai zaudējuma aprēķinu.

Citi uzņēmumi, uz kuriem attiecas likums «Par uzņēmuma gada pārskatiem», neatkarīgi no to uzņēmēdarbības formas un īpašuma veida sastāda grāmatvedības ceturšā pārskatus tādā gadījumā, ja 1994. gadā tiem faktiski bijusi saimnieciska vai finansiāla darbība un tie ir iekļauti Valsts statistikas komisijas apskējumā.

Noteikti šādi ceturšā pārskatu iesniegšanas termiņi:

— 1. ceturšā pārskats jāiesniedz līdz 1995. gada 15. maijam;

— pirmais pusgads pārskats un 9 mēnešu pārskats jāiesniedz līdz pārskata periodam sekojošā mēneša 30. datumam.

Ceturšā pārskatu adresu daļā jānorāda uzņēmuma pilns nosaukums, reģistrācijas numurs, adrese un citi rekvīzīti atbilstoši Statūtiem.

Katram bilances postenim jāparāda attiecīgā 1994. gada pārskata rādītāji. Katram pēlnas un zaudējuma aprēķina postenim jāuzbrāda iepriekšējā gada attiecīgā pārskata perioda salīdzinātie rādītāji.

III Par pievienotās vērtības nodokļa atskaiti

Valsts likumdošanā noteiktā kārtībā uzņēmumiem, kuri ir apgrozījuma nodokļa maksātāji, ir tiesības, veicot norēķinus ar saviem darījuma partneriem, norēķinu dokumentos uzrādīt atsevišķā rindā samaksai aprēķināto apgrozījuma nodokli. Savukārt tikai šādu uzņēmumu darījumu partneriem — apgrozījuma nodokļa maksātājiem ir tiesības samaksātā apgrozījuma nodokli ieslēgt šī nodokļa aprēķinos norēķiniem ar valsts budžetu.

Apgrozījuma nodokļa maksātājiem ir jāiesniedz atšifrējums kā pielikums pie nodokļa pārskata par darījumu partneriem un viņiem samaksātām apgrozījuma nodokļu summām.

Pielikums par samaksātām nodokļu summām ir jāiesniedz kopā ar atskaiti.

Valsts ienēmumu dienesta
Preiļu rajona nodaļa

Kas jāzina, lai zvejasprieks nebūtu aptumšots...

Laivu reģistru un zivju aizsardzīvas inspektora funkcijas Daugavpils un Jēkabpils rajonos veic Romualds Bitiņš,

Preiļu un Krāslavas rajonos veiks Viktors Sakovičs. Visiem inspektoriem ir izsniegtais dienesta aplieciās. Katram inspektoram ir tiesības veikt kontroli katrā no reģiona rajoniem. Arī saņemt licences zvejai un iereģistrēt laivas var pie jebkura no minētajiem inspektoriem, kā ērtāk pašiem iedzīvotājiem.

Reģionā par malu zvejniecību 1995. gadā kopā sastādīti 36 protokoli, iekārtā soda nauda Ls 455 apmērā, tai skaitā Ls 60 par nelikumīgu zivju reģistrāciju. Konfiscēti 46 murdi, 17 tikli, 15 nelikumīgas zvejas rīki, t.s. «televizori», sagrauts 1 stacionārs elektro-zvejas rīks, kura saimnieks diemžēl netika noskaidrots, aizturētas 2 neregistrētās laivas.

Atgādinu, ka zvejošanas tiesības pēc pastāvošās likumdošanas piešķir pagasti, VAK darbinieki izsniedz tikai licences par pagastu atļauju pamata.

Ir bijusi gadījumi, kad pagasti neapdomāti izsniedz zvejošanas atļaujas svešām juridiskām vai fiziskām personām, kas pagastam neko nedod pretī un zivju resursus tikai samazina, nemaz

nedomājot par to atjaunošanu, kas viegli iedzīvotājosezā izraisa neapmierinātību.

Likumdošana pašreiz atļauj: ja pagasts neiebilst, katram pagasta iedzīvotājam ir iespēja nodarboties ar likumīgu zivju nozveju zvejošanas noteikumu robežās, reģistrējot zvejošanas rīkus un nokārtojot nepieciešamās formalitātes.

Cīņā ar malu

Laimīgā māte

Naktsvijole uzietama pēc smaržas, kas pastiezas gājējam pastāstīt, ka šeit atrodama skaista puķe. Māte atrodama un viņas tikums nosakāms pēc bērniem. Mātes dienas priekšvakarā tuvās un tālās rajona skolās taujāju pēc kūpla brālu un māsu pulcina, kuros būtu labi redzama viņu māte, viņu ģimenē valdošais gars, mājas dzimtas tradīcijas. Vanagos, Aizkalnē, Vārkavā un citur nosauca daudzas bērniem svētītās mājas, no kurām izlet gaiši, zinātkāri, savu dzimtu un zemi godā turoši jaunieši. Izvēle apstājās pie Aglonas vidusskolas skolotāju ieteikītās ģimenes — divām māsām un brāļam — skolniekiem un mazās māselītes. Tuvāk iepazīstoties ar šo ģimeni, atklājās, ka gan māte, gan tēvs savas darba dienas aizvada Preiļos, ka ar bērniem esam jau tikušies — ar mazo Līgu — šī gada «Cāli», ar Aigaru — pērnā gada rajona «Superpuikā», ar Kaiju — ikreiz, kad nākas redzēt Rušonas jauniesu deju kolektīva uzstāšanos. Bet Inese dzied Aglonas vidusskolas korī un gatavojas skolēnu dziesmu svētkiem. Bet nu visu pēc kārtas.

Anna, Veronika, Kaija

Rušonas pagasta Ievaskalnā zied ievas. Kā katru gadu, kā tad, kad Kazimirs Upenieks pārveda savu sievu Annu. Gadiem ritot, kļuva aizvien vairāk to, kas vēlejās ar ievām pušķoties, — viena pēc otras piedzima sešas meitas. Vienu nomira pavismazināja, bet piecas auga. Znoti vienmēr roku bučos, ar vedekālām redzēs, kā būs, mēdza teikt māte Anna, priečīga par meitu čaklumu, sētas un dārzu spodrību uzturot. Kas to zina, ko klusībā domāja tēvs, bet skaļi vienmēr runāja, ka labi vien būs, jo znoti pie sievastēva tukšām rokām jau neies. Bet tauta aizvien laloniski savu vērtējumu par dažādām parādībām ir ielikusi tautas dziesmās:

*I kaķītis Dievu lūdza,
Meitiņai piedzimstot.
Ies mēitiņa, slauks gotīju,
Dos kaķītīm pienu lakti.*

Pati Anna meitas turēja stingri, audzināja tīcībā, sētas, istabas darbu prasmē, mācīja rokdarbus un mācīja dziedāt. Annai bija Augusta balss. Viņa dziedāja godos, bet vēlāk biežāk viņu aicināja bērnes, kad pēc latgalu tradīcijām par nelaiķi līdz bēru dienai dzied psalmes un kur vajadzīgi psalmes dziedāt protoši un stundām dziedāt spejīgi cilvēki. Anna Upeniece bija saskaitījusi, ka ir dziedājusi 60 bērnes. Dziedāja arī kāzās, jo

*«Leidz zemei šyupuļs leiga,
Muotei meitu šyupojūt.
Leidz zemei tautu dāls
Mameņai klaneišis.»*

Bija precinieki, bija znoti, bija meitu kāzas. Bija arī smags zaudējums — vienas meitas nāve pusmūžā. Anna pānēma pie sevis un uzaudzināja viņas mazo meitiņu. Un mazbērni, zelta kāzas. Pēc zelta kāzām pagāja četri gadi, un trešo Vasarssvētku rīta kļusi un viegli daudzo meitu māmuliņa, dziedātāja, zemes kopēja, Ievaskalnu saimniece aizmīga mūža miegā. Palikusi vecāko mazbērnu atmiņā, un dziesmās, ko iemācīja savām meitām un kas tiek dziedātas viņu ģimenēs. Palika dzives biedrs, kuram pašlaik ir 84 gadi un kas gaida Aigaru pabeidzam skolu un stājoties Ievaskalna saimnieka godā.

Veronika bija piektā Annas meita. Skudrišu astoņgadīgā skola, Maltais

vecātēva uz Ievaskalnu pārnakšnot. Vectēvam vienam pašam neomuligi, viņa saka. Šogad Kaija ir nolēmusi iestāties augstskolā,

Atraitne ar trim maziem bērniem, ar māju laukos, ar skaldāmu malku un aramu zemi,

kļūt par darbmācības skolotāju, tāpēc apmeklē sagatavošanas kursus Rīgā.

Rušonas baznīcā, kuras draudzei ģimene sevi pieskaita, Kaija iet svētku procesiju priekšgalā.

Māti un meitu vieno cieša uzticēšanās, saskaņa, to var manīt pat tajās dažās stundās, ko svešs cilvēks uzturas šajā ģimēnē. Mātes un vecākās māsas aizvēja lootas, atraisītas, brīvas plaukst mazākās māsas — sestklasniece Inese un piecus gadus vecā Liga.

Ari Inesei ir rokdarbi, ko parādīt, arī Inese piedalās pašdarbībā, dzied korī un gatavojas skolēnu dziesmu svētkiem, bez samulsuma klāj galdu ciešiņiem, arī piedalās Rušonas baznīcas svētku procesijās. Tāpat kā māsas, baltā kleitā tērpjas arī Līga un iet tajās pašās procesijās, kaisot ziedījus. Aigars piekalpo baznīcā pie Mises. Bet, pirms stāstījumu par ģimenes stipro pusi turpināt, ir jāizdara atkāpe.

Aigars un tētis

Kaijas, Ineses un Aigara tētis, iekārtojis māju, no pīrcis mašīnu, paauklējis savus trīs bērnus, 1984. gadā divu mēnešu laikā, nedziedināmas slimības pārņemts, aizgāja kapā. Dēla nāvi neizturēja mātes sirds, pēc diviem mēnešiem viņa sekota Pēterim.

ar plaujamu sienu, ar asarām un sāpēm pēc aizgājēja, ar smagu darbu, ar pastāvīgu lūgšanos pēc palidzības lauku darbos, tādi bija Veronikas — atraitnes četri nākamie gadi. Labi, ka nākusi no kūplas dzimtas, kuras locekļi, cik vien spēja, ģimeni balstīja.

Mazdēlam bārenim Ievaskalnu saimnieks norakstīja atgūto zemi. Tāpēc Aigaram vieta jau pašlaik zināma, viņš, iespējams, apguvis vēl kādu lauksaimniecības profesiju, atgriezīties Ievaskalnā.

Aigars ir iemācījies vadīt traktori, kombainu, mašīnu. Ievaskalnu sienu viņš jau pērn savāca ar traktoru. Aigaram liktenis sūtīja blakus stipru, uzticamu draugu, padomdevēju, aizstāvi. Cilvēku, kurš viņam māca visādās vīriem nepieciešamas zināšanas un iemānas, un kas lepojas ar Aigaru.

Šis cilvēks pirms gadiem ienāca šajā ģimēnē, kļūdamas par Veronikas otro vīru, trijiem viņas bērniem par gādigu tēti un par tēti abu jaundzimušajai meitiņai Ligai. Vladislavs Skudra.

Ģimēnē tagad atkal ir viss nostājies savās vietās. Ir vīrietis, kurš paveic viņus vīru darbus, uztur kārtībā un strādā ar savās un Ievaskalna mājas esošo tehniku, audzina bērnus.

Saskaņa, uzticība, laipnība un arī labklājība valda šajā ģimēnē.

Gimene

Ko prasa četru bērnu apgāerbšana, skološana, uzturēšana, to mazākas ģimenes tikko ar pūlēm var apjaust. Savā ziņā šīs ģimenes māte Veronika ir patēriņa liktenim, viņa bērnus var ļerbt labi, azaida galds ir sātīgs, mājās ir labas mēbeles, ģimenei nababdības dēļ nav jādzīvo četrās sienās. Dzīve pašlaik ir labvēlīga arī tādā ziņā, ka stipriem, veseliem cilvēkiem, nav nācīes piedzīvot bezdarbnieka rūgtumu. Gan Veronikai, gan dzīvesbiedram Vladislavam ir algots darbs. Bet ar to vien ir par maz. Ir jaapstrādā piemājas zemīte, pašiem — jāaudzē lopiņi. Praktiski tas nozīmē vasaras rītos celšanos jau piecos, lai izslauktu pa nakti tālajās ganibās atstāto gotiņu, paspētu citus rīta darbus un jau pulksten septiņos būtu Preiļos. Novakares stundās nāk ravēšana, siena darbi un citi. Katram sava loma un vieta ir bēniem, viņš laiks ir aizņemtībā, darbā, meģinājumos, mācībās.

— Mēs dzivojam ar optimismu un neatlaidigu darbu, — sakā Veronika. Protams, mūsdienās jaunām ģimēnēm ir kārtīgi jāapdomā, cik bērnu viņi spētu normāli uzturēt. Mūsu ģimene tomēr veidojās citādākā laikā, kad jutāmies materiāli un morāli vairāk aizsargāti. Kopumā es atbalstu daudzbērnu ģimenes, ja vien tās nav dzērāju ģimenes. Daudzbērnu ģimēnes bērni izaug sirsnīgāki, vairāk prot rūpēties par citiem, nav egoistiski. Ar savu ģimēni vienmēr esam tikuši paši galā, nekad ne no kādām organizācijām neesam lūguši palīdzību. Kaut arī esmu dažreiz jutusies aizvainota, jo kāda valsts vai kādas organizācijas visām daudzbērnu ģimēnēm domāta materiāla palīdzība mums ir aizgājusi secen. Bēniem skolā vajag gan to, gan šo. Meita sāks studēt, palieeināsies izdevumi.

Par skolu Veronikai piebilstams vēlas. Nav labi pārdomāta sistēma ar izvēles priekšmetiem. 10. klases skolēni vēl nevar pa īstam izvēlēties to, kas viņiem vēlāk noderēs. To viņa zina no meitas pieredzes. Viņa neizvēlējās

bioloģiju, savukārt tagad studēt par skolotāju jābrauc tik tālu no mājām vienīgi tāpēc, ka gan Daugavpils, gan Rēzeknes augstskolās Kaijas izvēlētāja specialitātē iestājeksāmens jākārto arī bioloģiju.

Mūsu saruna aizvijas par dažādām lietām, par tradīcijām un ģimenes svētkiem šajā ģimēnē, par miļo Līgas vecmāmiņu, Vladislava mammu, kura ne tikai ik dienas auklē mazmeitu, bet ir gādiga omīte, cimdu, zeķu adītāja, laba padoma devējiņa arī pārējiem Veronikas bēniem, kuru abas īstās vecmāmiņas apciemojamas vairs tikai kapsetā. Runājam par Vladislavu, kurš prata iemantot visu bērnu uzticēšanos un pieķeršanos, par veterināro aptiekū un tās darba dienu, par svētceļniekiem, kuri vasarā pirms 15. augusta mēdz nakšņot viņu mājās, par Veronikas milākajām puķēm — dižciltīgajām rozēm, nelķēm un gerberām un vēl par daudz ko citu. Ar mīkstu ķepu no loga ārpuses stiklā pagrabīna melnais runcis Bazils, smaržo kafija, mazākie bērni nāk klāt un uzticīgi stāsta par savām darišanām. Liekas, esam iepazīnušas, un beidzot uzdrošinos pajautat Veronikai, vai viņa ir laimīga.

— Ja, es varu atzīties, ka es kā māte jūtos laimīga, — atbild Veronika, Kaijas, Aigara, Ineses un Līgas Māte.

...Pagalmā iegriežas sarkans vieglais auto un Ineses sajūsma ir grūti vāldāma: krustēvs, krustēvs aībraucis! Pāvilam Racīnam, Krāslavas rajona Balībinovas draudzes mācītājam, Inese ir bijis pirmais krustāmēs bērns pēc viņa iesvētīšanas amatā. Viņš apņēmies sekot, kā viņa «krustmeita» aug, un laiku pa laikam brauc pie Ineses ciemā.

L.Rancāne

Attēlos:

Veronika Prikule ar savām atvašītēm Ligu, Inesi, Aigaru un Kaiju; Veronika ar dzīvesbiedru Vladislavu Skudru un bēriem savas mājas pagalmā; Aigaram tētis Vladislavs, starpsaimniecību ceļniecības organizācijas mēhānikis, ir iemācījis daudzus tehnikas noslēpumus.

J.Silicka foto

Mātes dienā

Tas notika tieši pirms gada, maija otrajā svētdienā, Mātes dienā. Svētdienīgi milīgā noskaņa siltais vējiņš plivināja daudzstāvu namu atvērtajos logos aizkarus, pa logiem ārā plūda brokastu kafijas smaržas, sajaucoties ar radio skandētājiem mīlvārdiņiem māmiņām un romantisku mūziku, visapkārt ziedēja pieneņu plāviņas, spīdeja saule. Idillijskajā noskaņā ielauzās skarbi un asi kliedzieni, lamas.

Daudzo logu priekšā ziedošo pieneņu plāviņā kāda sieviete dauzīja savu dēlēnu. Viņa sita, trieca to pret zemi. Kad apmēram divpadsmit gadus vecais puišelis centās piešļeties kājās un izbēgt, viņu atkal norāva pie zemes. Tuvumā stāvēja otrs līdzīga vecuma puišelis ar lāpstu rokās. «Sit viņam, dod ar lāpstu,» histēriski spiedza sievete. Brālim nepacēlās roka pret brāli, kaut māte, jā, tā bija šo zēnu māte, atkal mudināja gāzt zemē notriektajam ar lāpstu. No balkoniem iejaucās svešas sievietes, pārtraucot bērna piekaušanu, māte, kuru no izskata nevarēja nosaukt par degradējušos alkoholiķi vai par kā citādi pagrimušu sievieti, palaida nelaimīgo puišeli, kas iemuka nepabeigtā jaunceltnē, un visu dienu tukšajās logu ailēs starp kailajiem betona paneļiem bija redzams zēna vientuļais pakausis. Bez pusdienām un vakariņām. Bez mātes dienas pīrāgiem. Bez mājām. Kuras dažu desmitu metru attālumā mazo cilvēkbērnu gaidīja nevis ar siltumu, ar saprotōšu vecāku palīdzību un padomu kādā grūtā pusaudža situācijā, kas, acīmredzot, bija par konflikta cēloni, bet ar piekaušanas draudiem. «Sit viņam, gāz,» — vai šie mātes vārdi viņam neskanēs ausīs visu mūžu?

Mūsu laiks ir nežēlīgs. Bet varbūt mēs paši šo laiku padarām nežēlīgu? Mēs ne protestējam pret vardarbību, kas mūsu mājās ielaužas caur televizoru ekrāniem.

Skolas pamazām atmet savu audzināšanas misiju, atstājot tikai mācīšanas funkcijas. Skolas jaungada karnevālam piektklasnieki skolotāja vadībā iestudē bankas aplaupīšanu, un par morāliskas vardarbības, personības pazemošanas, izsmiešanas un apcelšanas triumfu padara tā sauktās fukšu balles, kad desmitklas-

nieki tiek uzņemti vidusskoļēnu godā...

Un iespējams, ka arī mūsu amata ciltsbrāļi, žurnālisti, iztopot lasītāju vēlmēm, biežāk raksta par noziegumiem, nejēdzībām, plēguriem, tā vairojot tumšo, melno, slisko. Taču dzīvībai, mūsu pašu dzīvībai un mūsu bērnu dzīvībai, vēl vairāk par uzturu vajadzīgs siltums, cilvēcīgo attiecību siltums. Šajās dienās, kad mazie bērni bērnudārzos un jauņakājās klasēs māmiņām velētītos svētkos čiepstēs savu audzinātāju iemācītos dzejolīšus, bet lielākie savā pusaudžu stūrainībā kautrēsies teikt mīlvārdiņus un samulsuši mīnāsies pa kājām, stipri piedomāsim par to, kāda ir šī diena, kāda ir mātes loma savu bērnu dzīvē. Nekas nav jāizdomā jauns, Mātes diena neprasa nogurstošu rūpēšanos par bagātu galdu. Pirmās Latvijas brīvvalsts žurnāli, laikraksti sniedz padomu, kā Mātes diena pavadāma. Tā parasti ir brīvdiena, un tālumā esošajiem lielajiem bēniem ir jāpacenšas aizbraukt pie savas mātes. Ja tas nav iespējams, tad māmuļai ir jānosūta vēstule ar mīlām rindām, jāpiezvana. Jādomā par māti, jāpārcilā viņas dotās lietiņas, jāpalūkojas portretā, jāpārlasa viņas vēstules, lai māte justu, ka par viņu domā. Tie bēri, kas ir mājās, nosēdina māti viņas iemīlotajā vietā, sagatavo brokastis, pasniedz kādu dāvaniņu. Māte bēniem stāsta par savu dzīvi, viņa ir sagatavojusi kā pārsteigumu kādu gardumiņu. Pie mirušām mātēm aiziet ar baltu puķi. Dzīvajām pasniedz sarkanu ziedu. No mūsu pašu latvju mātēm ir atkarīgs Mātes vārds...

...Svētais Pēteris, kuram uzlikta debesu vārtu sargāšana, uzticīgi darījis savu darbu un no vārtu priekšas gaiņājis prom grēcinieku dvēseles. Lai cik viņš bijis acīgs, tomēr ik pēc briža atklājis, ka debesis iekļuvusi dvēsele, kam bijis lemts mūžīgās ciešanās nīkt pekles dziļumos. Debesu vārtu sargs beidzot nolēmis tikt skaidribā, kā šīs grēcīgās dvēseles tiek debesis. Viņš atklājis, ka no vārtu otras puses tiek nolaista gara balta šalle, pa kuru nelaimīgo dvēseles tiek pāri augstajiem vārtiem. Balto šalli turējusi Māte. Mūžam žēlsirdīga, iejūtīga, mīloša, piedodoša...

L.Rancāne

Vēstures lappuses

Komunistu deputāti Latvijas Saeimā

Līdz 1934. gada 15. maija apvērsumam lielākās parlamenta frakcijas bija Sociāldemokrāti un Zemnieku savienība. Komunistiskā partija darbojās pagrīdē. Tomēr ar kāreisās strādniecības un darba zemniecības kandidātu sakāsta palīdzību komunistiem izdevās iedabūt Saeimā arī savus deputātus.

3. Saeimā bija 6 komunisti, 4. Saeimā — 7. Frakcijas priekšsēdētāji bija L.Laicens, J.Balodis, E.Sudmalis un O.Gulbis. 1928. gadā sāka iznākt frakcijas laikraksts «Darbs un Maize». Kad 1933. gada aprīlī notika Valsts prezidenta vēlēšanas, starp trim šī amata kandidātiem komunisti uzstādīja savu deputātu E.Miezi, par kuru tika nodotas 7 balsis, bet par valsts galvu atkārtoti ievēlēja A.Kviesi.

Tā kā Saeimas plenārsēdes tika translietas pa radio, Saeimas tribīne kļuva par atklātu komunistiskās agitācijas tribīni. Komunistu deputāti kļēdzā, ka burķuāziskajā Latvijā valdot bāds. Īstienībā no 1920. līdz 1940. gadam Latvijā bāda nāvē nemomira neviens, bet Padomju Savienībā māksligi radīta bāda dēļ gāja bojā vairāki miljoni cilvēku.

Atmiņas par savu darbu Saeimā komunistu deputāts Fricis Bergs aprakstīja «Literatūras un Mākslas» 1980. gada 13. numurā. Stāpī citu, viņš rakstīja: «Reiz, kad Saeimā runāju par sociālistisko lielsaimniecību priekšrocībām un teicu, ka Padomju Savienībā sējā izmanto lidmašīnas, turpretī Latvijā nabādzīgie zemnieki vēl lieto spilgti, zālē atskanēja smiekli, visskaļāk smējās zemkopības ministrs J.Birznieks.»

Kad kādā sēdes starpbrīdi Kārlis Ulmanis komunistu deputātiem vaicājis: «Vai jūs tiešām ticat, ka Padomju Savienībā ir tāda tautas labklājība, kā jūs stāstāt?», deputāts J.Rūtiņš lepni atbildējis: «Ne no maizes vien dzīvo cilvēki!»

Komunistu deputāti apgalvoja, ka burķuāziskajā Latvijā valdot šausmīgs terors. Bet īstienībā par politiskiem nodarījumiem netika piespriesēti neviens nāvessods. Protams, Latvijā, tāpat kā visās citās valstīs, par preivalstisku darbību sodīja, bet to darija atklātās tiesās un, ja bija neapgāžami pierādījumi, ka

apsūdzētie ir mēģinājuši gāzt pastāvošo valsts iekārtu, tad viņus arī notiesāja ar dažāda termiņa brīvības atņemšanu. Tāpēc Latvijā bija arī politieslodzītie.

Sakarā ar to, ka pastāvēja Saeimas deputāta neaizskaramība, komunistu deputāti to izmantoja un nesoditi izvērsa plašu preivalstisku darbību. Bet Saeimai bija arī iespējas šo deputātu neaizskaramību anulēt un izdot viņus tiesāšanai. Tāpēc, jūtot sevi apdraudētus, visaktīvākie komunisti emigrēja uz sociālistisko tēviju.

1932. gada uz turieni devās Linards Laicens, Fridrihs Landovskis un Konstantīns Mežulis, un visi trīs 1938. gada mira valsts nāvē. 1933. gada uz savu ilgu zemi aizlaidās Leonīds Jeršovs un Emīls Sudmalis. Pirmais valsts nāvē mira 1939. gadā, bet E.Sudmalis kā taujas ienaidnieku apcietināja 1937. gadā un notiesāja uz daudziem gadiem un tikai 1954. gadā sakārā ar amnestiju atbrīvoja. Fiziski salauzts viņš atgriezās Latvijā.

Vislielākais skandālists Saeimā bija Oskars Jankuss. Arī viņš devās uz «varēn plašo» un tur pazuda tā, ka pat viņa nāves gads nav zināms. Jānis Slaugotnis-Cukurs tika likvidēts ap 1945. gadu.

Visi neaizbēga. Daži palika un turpināja Latvijai kaitniecisku darbību. 1933. gada novembrī Saeimas vairākums nolēma komunistisko frakciju izdot tiesāšanai. Līdz 1934. gada 15. maijam vairs bija palīcis tikai viens komunistu deputāts Arnolds Deglavs. Pārejē tika tiesāti, izcieta savu sodu Latvijā un palika dzīvi.

No visiem agrāko Saeimu deputātiem visilgāk dzīvoja komunists Fricis Bergs un 93. gadu vecumā mira tikai pagājušajā gadā. Pirms 5. Saeimas vēlēšanām laikrakstu korespondentiem viņš sacīja, ka balsošot par «Līdztiesibu».

D.Jermolovičs

Īsi telefonī

Pēdējā līnija

Daudz ko Teofils Dezdemons bija piedzīvojis savā mūžā.

Kara gados viņš salieca un iztaisnoja, salieca un iztaisnoja frontes līniju.

Pēc kara viņam salutēja pionieru līnijas, viņš dzīlī ievēroja partijas līniju un darbā bija vienā līnijā ar labākajiem.

Bet tad nāca atmoda, un Teofils Dezdemons zaudēja orientējošās līnijas. No

tā viņam piemetās kāda kaite.

Tā nu viņš ārstējās, ārstējās, bet reiz poliklinikā pamanija plakātu, kas aicina uz jaunu līniju. Teofils nopriecājas, izlasiņa un salīma.

Tas bija reklāmplakāts bēru sabiedrībai «Dzīves līnija», un ziņu, ka viņu varētu sagaidīt vēl šītā līnija, nabaga Teofils nepārceļta.

Cēlas domas altāra priekšā

Vilbalds Stūre nopirkā jaunu automašīnu, un viņā modās neparastas reliģiskas jūtas.

Bija svētdiena, un Stūres kungs it kā juta aicinājumu, ka viņam un viņa māšīnai jāapmeklē gara veldzētava.

Lepni piestārējis pie baznīcas mūra, Vilbalds apskatījās visapkārt un spēra soli preti apskaidrotai sarunai ar Dievu.

Jau pie ieejas, ceļos nometoties, viņu caurdūra doma:

«Aizslēdu vai neaizslēdu?»

Vilbalds pārmēta krustu un nosprie-

da, ka limuzīnu tomēr aizslēdzis.

Bet tad sākās mokošākais.

Lūk, Vilbalda iekšējais monologs:

«Tēvs mūsu... bet ja nu zagļi?... kas esī debesīs... puikas var stiklus izdzāt... svētīts lai top... ja dzīs prom, sāks kaukt signalizāciju. Bet ja nu nekauks... Tavs vārds utt.»

Šī svētdiena nez kāpēc atkal atsaldēja Vilbalda reliģiozās jūtas, un nu viņš savu limuzīnu izrāda laicīgākās vietās.

Normunds Dimants
Jersikā

Krustvārdu miklu konkursa dalībnieku ievērībai

Konkursa 5. uzdevumā, sastādot miklu, horizontālē «34. Nodoklis, ko Zviedrijas valdība 17. gs. un Krievijas valdība 18. gs. ievāca no Vidzemes zemniekiem» pieļauta gramatiska klūda, tāpēc vertikālē «27. Veltpi» neatminēts vārds netiks uzskatīts par klūdu. Šīs pašas miklas horizontālē «16. Vēsturiska pilsēta tagadējā Ziemeļsīrija» neprecizi uzrādīti šīs pilsētas pastāvēšanas gadi. Pareizi jābūt: «2.-3. gt.p.m.e.».

Ceturšs uzdevumus līdz 11. maijam bija pilnīgi pareizi atrisinājuši četri konkursa dalībnieki, bet vēl trīs bija pieļāvusi tikai vienu klūdu. Apkopojo galigos rezultātus, tiks pārbaudīti un iemēti vērā arī iespējamie blakusrisināumi un vārdu sinonīmi.

Iepriekšējā sestdienā publicētajās 3. uzdevuma atrisinājuma atbildēs pieļauta drukas klūda. Pareizi jābūt: «Vertikāli. 31. Alūzija».

«Novadnieks» atvainojas krustvārdu miklu konkursa dalībniekiem par sagādātajām neērtībām.

Krustvārdu miklu konkursa 4. uzdevuma atrisinājums Horizontāli

7. Pannonija. 8. Zaļžubīte. 9. Ziedot. 11. Nā(a)ībs. 13. Kaisle. 14. Edoma. 15. Imago. 16. Nolde. 17. Jelanska. 20. Skandijs. 23. Oolīti. 24. Tagete. 28. Krāsnese. 31. Balatons. 33. Porta. 34. Amini. 35. Sonka. 37. Vitens. 38. Ojama. 39. Stinte. 40. Kamēlijas. 41. Advokātes.

Vertikāli

1. Pasisties. 2. Snidze. 3. Sjangana. 4. Laisties. 5. Obligo. 6. Etoloģija. 10. Torgs. 12. Idalgo. 13. Krasa. 18. Alods. 19. Krits. 21. Kugra. 22. Diegt (diebt). 25. Ordālijas. 26. Pursla. 27. Sniegties. 29. Ezīgs. 30. Episomas. 31. Bastards. 32. Longs. 34. Apelēt. 36. Asināt.

Latgolas bolss nu Prāgas

Šō goda 10. martā pyrmū reizi *Radio Breivō Eiropa* sōka raideit nu Čehijas golvaspilsētas Prāgas. Vēl ostoņdesmitū godu sōkumā *BRE/RL* ākā Minhenē sprōga bumba čehu raidejuma redakcijā, ilgus godus Padūmu Latvijas presē par tautas nūdevējim, CIP algūtīm utt. tyka zaimīti latvīšu redakcijas dorbinīki, baidūtis par radiniku drūšeibu, jī strōdoja ar pseidonīmim, bet apmeklēt dzimtēni beja iespējams vīneigi sōkūt ar devenēdesmitī pirmū godu.

RBE/RL lēlu nūzeiži Austrumeiropas valstu ceiņā par cilvaktīseiōm un demokratiju augsti nūvērtējis Pūlijas prezidents L.Valensa un citu valstu politiķi, bet Čehijas golva V.Havelis pīdōvova ASV kongressā īspēju *RBE* pīrcalt uz Prāgu, un tōs vajadzībōm par simbolisku moksu īrōdeja vacū parlamēta āku pošā pīlsats centrā. Šys pīdōvōjums nōca pareizā laikā, jo ASV prezidenta Klintonas valsts budžeta itaupējuma politika beja skōruse *RBE* likteni, tōs turpmōkō darbeiba varēja tykt pīrtraukta. Tagad radiostacijas darbeiba nūdrūšynta leidz 1999. godam, lai gan dorbiniku skaits samazynōts nu 1500 uz 350. Ari latvīšu redakcijā 10 dorbiniku vītā strōdōs tikai septēni. Vysā pilneibā pīrsacelšanōs nū Vōcejas uz Čehiju tyks nūbeigta vosorā, bet latvīšu redakcija, kuru voda Uldis Grava, jau tagad daļu dorba veic Prāgā.

Nu jau vairōk nākai pīcpadsmīt godus raidejuma *Latgolas Bolss* dorbs saistas ar *Radio Breivō Eiropa*. Pīcdesmitū godu beigōs nūsadybynōja Latgalīšu raidejumu komiteja, kurā nātlaideigi strōdōja vasala virkne varaklōnišu: B.Briška, L.Latkovskis un cyti. Dīmžāl *Radio Vatikāns* latvīšu raidejuma vadeitoji nasavēlējōs raideit latgaliski, tai pat ari *Amerikas Balss*, beja jōmeklej cyti celi. 1958. goda nūgalē tyka nūorganizāti pīrmi latgaliski radioraidejumi nu

Spānijas golvaspilsētas Madrides.

Kod Minhenē pi *Radio Breiveiba* nūsadybynōja redakcija raidejumim uz okupātū Latviju, tod, pasateicītūs izdevēja Vladislava Lōča pyulem un nātlaideibai, raidlaiks tyka īdaleits ari latgīšu raidejumim. 1984. godā raidejuma *Latgolas Bolss* redaktora pīnokumus nu V.Lōča pīrjēma Valdis Labinskis, kas pazeistams ar pseidonīmu Kazimirs Strods, vālōk jam pisabīdrōja šūs ryndu autors.

Vysus godus akteivi *Latgolas Bolsa* leidzstrōdīni beja vairōki myusu nūvodnīki ASV, kai ari Alberts Spōgis Minsterē. Bet, sōkūt ar 80. godu beiōm, kod paplašynōjōs korespondentu teikls Latvijā, *Radio Breivō Eiropa* raidejums dzēržam Jūlija Trūpa, Valdas Madelānes, Andra Stroda-Sērmā, Ivara Litavniķa, Igora Leitāna, Jōņa Pitrāna un cytu sagatavotūs materialus. Biži vīsi ēterā ir arhiveiskups Jōns Pujāts, monsingors Andrejs Aglyunīts.

Ja ostoņdesmitajū godū *Latgolas Bolss* skanēja golvonūkōt religiska un kultūrvēsturiska satura materiali, tod, sōkūtis politiskajōm pīrmaiņām Latvijā, *Latgolas Bolss* klyva par informātīvu *Latgolas Sabidiskōs*, politiskōs un kulturas dzeives atspūgulōtōju, par golvonū mērķi uzstōdūt ceiņu par vōrda un presē breiveibu, demokratiju, Latgolas volūdās un interēsu aizstōvēšanu. Verūtis uz tū, cyk moz raidlaika latgīšu raidejumim atvālāts *Latvijas Radio*, tō nūzeime nabyut nav mazynōjusis. Tū aplicynoj myusu klausētōju, kai ari Latgolas bazneicas, sabīdriskūs un politiskūs dorbiniku atsaukmes. Taidot, kotru pīktīnes vokoru 18 un 30 min. Latvijas Radio II programmā jyusus ari turpmōk sveiks *Radio Breivō Eiropa* — *Latgolas Bolss*.

Dainis Mjartāns
Prāgā

Daugavpils reģionālā vides aizsardzības komiteja, atsaucoties uz sludinājumu «Pērk vīngliemežus» («Novadnieks», Nr.33; 06.05.95.), paskaidro: vīngliemežu ievāšanai nepieciešama speciāla atlauja. Atļauju izsniedz Daugavpils reģionālā vides aizsardzības komiteja, pamatojoties uz Latvijas Republikas Vides aizsardzības reģionālās attīstības ministrijas noteikto limitu un uz iesniedzēja pieprasījumu, kas saskaņots ar vietējo pašvaldību. Ievācamo vīngliemežu čaulas platums un augstums nedrikst būt mazāks par 3,3 centimetriem.

Šogad atļaujas vīngliemežu ievāšanai Preiļu rajonā nav saņemtas, tāpēc personas, kas nelikumīgi nodarbosis ar vīngliemežu ievāšanu, tiks sodītas saskaņā ar Latvijas Republikas Administratīvo kodeksu.

Uzzīnas Preiļos, Paulāna ielā 1a, vai pa tālrungi 22810.

V.Dzenis,
inspektor

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Sestdiena, 13. maijs

LATVIJAS TV I

9.00 Rita stunda. 10.00 Mie-
lasts ar Mārtiņu Vincentā. 10.20
Pasaules mode. 10.45 Muzikāls
rīts bērniem. 11.05 R.Blaumanis.
Velnīgi. 12.00 Blakusefekts. 3.
sērija. 12.50 Globuss. 13.20 Ma-
zais patskanis. 15.20 Jaunās pri-
mas lomas. 16.00 NBA meistarsacīkstes.
17.30 Mult. filma. 18.00 Ziņas.
18.10 Blakusefekts. 4. sērija.
19.00 Mirklis. 19.10 Bērniem.
19.25 Muzikālo vasaru gaidot.
19.50 Ardievu, Rokfeller! 8.
sērija. 20.30 Panorāma. 21.20
Savai zemītei. 22.05 Labvakar!
piedāvā... 22.30 Zem saules.
Mākslas filma.

LATVIJAS TV II

8.00-11.00 Picca TV. 11.00 TV
veikals. 11.30 Zinātnisks žurnāls.
12.25 Cirks. 13.25 Zaļo gaismu-
dziesmā! 14.05 Taisnīgi un
netaisnīgi. 14.35 Vārds invali-
diem. 15.00 Futbols. Skonto -
Liepājas Dag. 15.45 Ceļotāju
acīm. 16.15 Sacensības spīdvejā.
16.45 Armatnieks. 17.00 Mātes
dienai veltīts raidījums Jūs,
bērni, nāciet! 17.30 Olūts. LTS.
18.00 Pasaules meistarsacīkstes
boksā. 19.30 Paradīzes plud-
male. 38. sērija. 19.55 5 minūtes.
20.00 Kinotornis. 20.30 Ciklā
Tāda ir dzīve filma Bērns ar
atslēgu. 21.00 NTV-5. 22.05
Ziņas. 22.20 Glābējzvans. 131.,
132. sērija. 23.10 Pa smieklam.
23.15 NTV-5. 0.15 Prizma Prim.

KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.20 Rita agrumā.
8.50 Mult. filma. 9.15 Kamēr visi
mājās. 9.45 Kristāla kurpīte.
10.30 Kalpoju Krievijai! 11.05
Vispasaules ģeogrāfija. 12.00 Vi-
sa Krievija. 12.30 Varavīksne.
12.55 Zem pīžīmes. 13.35 Armat-
niecība. 13.45 Sports pusdienlai-
kā. 14.00 Ziņas. 14.20 -Lielais
teātris. Dienas un vakari. 15.10
Ceļotāju klubs. 16.00 Amerika un
M.Taratuta. 16.30 Mutl. filma.
17.00 Laiks. 17.20 Viens pret
vienu. 17.45 Šindlera saraksts.
ASV mākslas filma. 21.00 Svē-
diena. 21.45 Apgaismības gad-
sims. 3. sērija. 23.10 Ziņas.
23.20 Dziesma-95.

Pirmdiena, 15. maijs

LATVIJAS TV I

16.00 Kamēr... 16.40 No TV
videofondiem. 17.25 Mult. filma.
17.55 TV - puikām un meitenēm.
18.00 Ziņas. 18.10 Mūsu kine-
nēdēla. 18.20 Bordertauna. 65.,
66. sērija. 19.00 Mirklis. 19.10
Mūzikas ziņas bērniem. 19.30
Saimnieks. 19.50 Pērļu raktuvēs.
20.30 Panorāma. 21.15 Māja
Toskānā. 15. sērija. 22.05 Zīmes.
22.50 Lifc piedāvā... 23.30 Nakts
ziņas.

LATVIJAS TV II

6.55-10.00 Picca TV. 16.50
Prizma Prim. 17.10 Mazī at-
griežas. 19., 20. nod. 17.20 Vācu
valoda. 15. nod. 17.35 TV vei-
kals. 18.05 Nedēļas sporta ap-
skats. 18.35 Hameleonu rotaļas.
55. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20
Jautājums pēc būtības. 19.35
Glābējzvans. 133. sērija. 20.00
DPU Multimediju centrs pie-
dāvā... 20.30 Ukraina. 21.00
NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25 E iela.
245., 246. sērija. 23.15 Para-
dīzes pludmale. 37., 38. sērija.

KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

17.55 Sastrēgumstunda. 18.15
Alaskas Kids. 13. sērija. 19.05
V.Poznera programma Mēs.
19.45 Labu nakti, mazulī! 20.00
Laiks. 20.45 Tikšanās ar A.Sol-
zeniċinu. 21.00 Marjuss. Lietu-
vas seriāls. 1. filmas 1. sērija.
22.05 Versijas. 22.20 Situācija.
23.50 Ziņas.

Otrdiena, 16. maijs

LATVIJAS TV I

9.00 Mūzika svētdienai. 9.20
Skaistumam un veselībai. 9.35
Mūzika māmiņām. 10.10 No TV
videofondiem. 10.55 R.Paula
dziesmu cikls Māzs, laimīgs
zēns. 11.15 Blakusefekts. 4. sērija.
12.00 Mātes dienai veltīts
dievkalpojums. 13.20 Liktenīgais
koncerts. 13.50 Mākslas dienas-
95. 14.20 Škatuvē - mēneša
populārākais aktieris. 14.45 Pa-
saules meistarsacīkstes auto-
sportā F-1 klasē. 17.15 Super-
puikas piedāvā... 17.30 Mult. fil-
ma. 18.00 Ziņas. 18.10 Bever-
lihīza. 12. sērija. 18.55 Tā esot
bijis, tā varētu būt... 19.10 Bēr-
niem. 19.30 TV - puikām un
meitenēm. 19.35 Dziesma manai
paaudzei. 19.50 Dzied Žoržs
Siksna. 20.30 Panorāma. 21.30
Pauze. 22.30 Ar dziesmu par
dzīvi.

priekškara. 16.40 Nebaidies. Fil-
ma bērniem. 18.00 Ziņas. 18.10
Latvijas scenogrāfi. 19.00 Mans
būs mans. 19.10 Bērniem. 19.30
Teātru jaunumi. 19.55 Ardievu,
Rokfeller! 9. sērija. 20.30 Panorā-
ma. 21.15 Aci pret aci. 22.00
Soliūums. Vācijas mākslas filma.
23.50 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II

6.55-10.00 Picca TV. 10.00 TV
veikals. 10.05 Mazī atgriežas.
19., 20. nod. 10.15 Franču valo-
da. 31. nod. 10.35 TV veikals.
17.00 IK Baltica. 17.20 Mazī at-
griežas. 19., 20. nod. 17.30 Fran-
ču valoda. 31. nod. 17.50 Strādā-
jošo X sporta spēles. 18.00 Val-
dības preses konference. 18.30
Hameleonus rotaļas. 56. sērija.
19.00 LTS ziņas. 19.20 Kurzemes
TV. 19.30 TV veikals. 20.00 Labi
laiki, slīkti laiki. 20.30 Panorāma.
21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25
Noziegumam pa pēdām. 44. sērija.
23.10 NTV-5.

KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.20 Alaskas Kids.
13. sērija. 9.10 Dzīves sīkumi.
Seriāls. 9.40 Krievi uz Amerikas
ledus. 18.00 Sastrēgumstunda.
18.25 Dzīves sīkumi. Seriāls.
18.55 Tēma. 19.40 Labu nakti,
mazulī! 20.00 Laiks. 20.40 No
pirmavotiemi. 20.55 Marjuss. 1.
filmas 2. sērija. 22.00 Versijas.
22.20 50/50. 23.20 Aiz kulisēm.
23.40 Ziņas.

Trešdiena, 17. maijs

LATVIJAS TV I

9.00 Beverlihīza. 12. sērija.
9.45 Mans būs mans. 10.00
Savai zemītei. 10.45 Dziesma
manai paaudzei. 16.00 Mākslas
dienas-95. 16.30 Saimnieks.

16.50 No TV videofondiem.
17.05 Svetki nāk! 17.30 Mult. fil-
mas. 18.00 Ziņas. 18.10 Frag-
menti no baleta Apburtā prince-
se. 18.40 Krustpunktī. 19.10 Bēr-
niem. 19.25 Ex libris. 19.40 Ne-
dēļas vidū. 19.50 Rīgas Doms-
95. 20.30 Panorāma. 21.15 Tā
esot bijis, tā varētu būt... 21.30
Spēle. 22.30 Horoskopī, horo-
skopi. 23.10 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II

6.55-10.00 Picca TV. 16.50
Prizma Prim. 17.10 Mazī at-
griežas. 19., 20. nod. 17.20 Vācu
valoda. 15. nod. 17.35 TV vei-
kals. 18.05 Nedēļas sporta ap-
skats. 18.35 Hameleonus rotaļas.
55. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20
Jautājums pēc būtības. 19.35
Glābējzvans. 133. sērija. 20.00
DPU Multimediju centrs pie-
dāvā... 20.30 Ukraina. 21.00
NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25 E iela.
245., 246. sērija. 23.15 Para-
dīzes pludmale. 37., 38. sērija.

KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

17.55 Sastrēgumstunda. 18.15
Alaskas Kids. 13. sērija. 19.05
V.Poznera programma Mēs.
19.45 Labu nakti, mazulī! 20.00
Laiks. 20.45 Tikšanās ar A.Sol-
zeniċinu. 21.00 Marjuss. Lietu-
vas seriāls. 1. filmas 1. sērija.
22.05 Versijas. 22.20 Situācija.
23.50 Ziņas.

KRIEVJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.20 Dzīves sīku-
mi. 8.50 Ex libris. 9.05 Kaukāza
raksti. 9.35 Krievi uz Amerikas
ledus. 17.55 Dialogs. 18.20 Dzī-
ves sīkumi. 18.50 Brīnumu lauks.
19.45 Labu nakti, mazulī! 20.00 Laiks.
20.45 Marjuss. 2. filmas 1. sērija.
21.40 Versijas. 22.05 Kabarejs
Visas zvaigznēs. 22.45 Bez
apstājas. 23.10 Ziņas.

Reklāma

Tautas dziednieks

Olegs Medvedevs

◆ Preilos ieradies Latvijā pazīsta-
mais tautas dziednieks, parapsihologs
Olegs Medvedevs.

— Medvedeva kungs, kādas ir jū-
su dziedniecības metodes?

— Tā ir kompleksa metode, kurā ie-
tilpst bioenerģētiskā dziedniecība, psi-
hoterapija, naturopātija, tas ir — ārstē-
šana ar zālēm, zāļu maisijumiem, kā
arī īpašs dzīves veids.

— Un kādi ir rezultāti?

— Katram cilvēkam pašam ir jācen-
šas atjaunot savu veselību. Ja slim-
nieks iešķēro manus ieteikumus, kurus
bez pūlēm var izpildīt katrs, apmeklē
1-2 manus seansus, viņa veselība uz-
labojas un vairumā gadījumu viņš pil-
nīgi izvēlojas.

— Kādas slimības jūs ārstējat?

— Vieglāk pateikt, kādas es ne-
ārstēju. Es ārstēju psoriāzi, cukura dia-
bētu, kuņķa un zarnu trakta slimības,
sirds un asinsvadu saslimšanas, osteo-
hondrozi, ginekoloģiskās slimības,
depresiju, palidzu atbrīvoties no alko-
holisma un smēķēšanas.

— Stāsta, ka jūs aizrunājat sāli
pret alkohola lietošanu. Vai ir kāds
efekts?

— Tā ir magiska darbība. Es sāls
kristālos ievadu informatīvo kodu. Šā-
jā gadījumā man vajadzīga slimnieka
fotogrāfija. Šo metodi izmantoju ne ti-
kai alkoholisma, bet arī dažu citu sli-
mību ārstēšanā.

— Jūs daudzās Latvijas pilsētās
esat vadījis netradicionālās ārstē-
šanas kursus. Vai tādi būs arī Preilos?

— Ja būs cilvēki, kas apmeklē šādus
kursus, vadišu. Kursos katrs varēs ap-
gūt dažādas meditācijas, diagnostikas
un ārstēšanas metodes, izprast ļaunu-
ma rašanos un uzzināt, kā to novērst,
kā arī daudz ko citu. Piemēram, ie-
mācīties staigāt pa sasistiem stikliem,
kad organisma aizsargspējas palielinās
vairākas reizes.

P.L.

**Tautas dziednieks Olegs
Medvedevs pieņem slimniekus
un pieraksta kursos Preilos,
Raiņa bulvāri 24 (viesnīcā) 3.
stāvā 315. istabā. Zvanīt 22704
no 10 līdz 15.**

**A.s. «Latvijas
Finieris»
no 15. maija
finierklučus un
papīrmalku iepirk
otrdienās un
ceturtdienās.
Telefons uzzīnām 65015, 65053.**

**Pērk labu VAZ par
mērenu cenu. Var būt avarējis.
Tālr. 24141.**

**20., 27. maijā un 3.,
10. jūnijā p/s
«Daugavpils putni»
Preiļu tirgū pārdos
diennakti vecus krosa
«Haiseks baltais»
cālus par Ls 0,20
(nešķiroti).
Sikāka informācija
pa tel. 22001, 36916.**

Sludinājumi un reklāma ☎ 22305

STRUŽĀNU KŪDRAS FABRIKA Izdevīgs piedāvājums!

Pēdējā pavasara sezonas kūdras briķu izpārdošana līdz 31. maijam ar 40% atlaidi.

Cena - 9,50 Ls par 1 tonnu.

Rēzeknes, Ludzas, Preiļu, Balvu pilsētas un rajona patēriņtājiem piedāvā briķes ar piegādi.

Cena - 14 Ls par 1 tonnu.

Iegādājieties kurināmo jau šodien un Jūs ietaupīsiet 5,50 Ls par tonnu!!!

Uzzījums pa tālruni: REZEKNĒ (246) 58298, 58324.

19. maijā plkst. 10.00 RKN notiks mikroautobusa UAZ-452 (1982.g.) izsole.

Izsolei pieteikties līdz 18. maijam kultūras namā.

Tel. uzzījām 22000.

Livānu pilsētas dome 1995. gada 17. maijā riko automašīnu ZIL, GAZ un autopiekabju izsolī ar zemām sākumcenām.

Tālr. 43523.

Kinoteātra «Ezerzeme» videonomā iznomā jaunu videotehniku teicamā kvalitātē par viszemākajām cenām.

Tel. 21811.

Pērkam cirsmas privatizētos mežos.

Tel. 44836, 44137 darba laikā, 43200 vakaros.

SIA «LUKOIL BALTIIJA R» pārdod vairumā benzīnu A-76, A-95 un dīzeļdegvielu Rēzeknes naftas bāzē.

Piegādi garantē.

Tālr., fax 8-246-35836.

K/s «Arpa» Aglonā, A.Broka ielā 5a, atvērts automašīnu un traktoru rezerves daļu veikals.

Pieņem pieteikumus.

Telefons 8-253-15286.

Akciju sabiedrības «Preiļu siers» ārkārtas akcionāru pilnsapulce notiks š.g. 15. jūnijā plkst. 11.00 a/s zālē Preiļos, Daugavpils ielā 75. Dienas kārtībā: Izmaiņas akciju sabiedrības statūtos.

Tel. uzzījām 21136.

Pārdod

sēklas kartupeļus Preiļu pagasta «Šoldros». Šnepsts;

** * **

sešvīnu šiferi. Tālr. 42891;

** * **

ledusskapjas un saldētavas «Snaige».

Piegāde, garantija. Tel. 21268;

** * **

motora D-50 kloķvārpstu, D-21 virzuļu grupu. Zvanīt 54714 pēc 20;

** * **

zirgvilkmes grābekli. Tālr. 41530;

** * **

KAMAZ kravas kasti, motociklu IŽ-P-5 ar rezerves daļām. Tālr. 31233 vakaros;

** * **

jaunu lauku māju. Tālr. 21525;

** * **

jaunus velosipēdus. Tel. 21268, 21749;

** * **

elektriskos ūdens sildītājus (10, 50, 80, 100, 120 litri) ar piegādi. Zvanīt 42455 no 19 līdz 22;

** * **

piļnigi automatizētus ūdens sildītājus ar ūdens apjomu 5, 10, 50, 80, 100 un 120 litri. Tel. 44800;

** * **

zirgvilkmes plāujamašīnu, metināšanas transformatoru 220 vai 380 V metināšanai ar 2-5 mm elektrodiem. Tel. 18116;

** * **

bekončuku. Tālr. 58674;

** * **

govi. Tel. 18215;

** * **

govi, sīvenus un guļbūvi promvešanai. Tālr. 46763 vakaros;

** * **

govi. Tālr. 46633;

** * **

govi Upmalas pagasta «Čukuros». T.Sparāne;

** * **

1 gadu vecu kumeļu. Zvanīt 55730;

** * **

1 gadu vecu kumeļu. Tel. 21598, 34589

vakaros;

** * **
darba zirgu ar ciltsrakstiem. Tel. 35357;
** * **

atpūtas stūri: divāns, divi krēslī, žurnālu galda. Zvanīt 22677 vakaros;

** * **

VAZ 21-21 Niva, 1983.g. Zvanīt 36532;

** * **

Renault 25. Zvanīt 23953 vakaros;

** * **

VAZ-2101. Zvanīt 24657 vakaros;

** * **

Opeļ Kadett, 1981.g. Tālr. 52544;

** * **

avarējušu Audi-100. Tālr. 23300;

** * **

automašīnas Audi-80 GLS un M-2141.

Zvanīt 16259 pēc 19;

** * **

lēti Moskvīč 21406, 1987.g. Tālrunis 41522;

** * **

vieglo automašīnu BMW-316i labā tehniskā kārtībā ar Latvijas numuriem. Zvanīt 22768 pēc 21;

** * **

Mazda 626 GL X 2,0, 1983.g., teicamā tehniskā stāvokli. Zvanīt 23192 vakaros;

** * **

motokultivatora «Krot» zāles plaujmašīnu un piekabi un siltumnīcu (16 kv.m). Tel. 23484.

** * **

Pērk

kartupeļus. Tālr. 42337;

** * **

kartupeļus. Tel. 58602;

** * **

egles zāģbalķus un papīrmalku. Tālr. 31233 vakaros;

** * **

VAZ 21-05 virsbūvi. Tel. 36532;

** * **

ne sevišķi dārgi 4 durvju skapi. Tālr. 22073.

** * **

Maina

DT-75 trīsstūri pret MTZ vai PĀRDOD.

Tel. 37552.

Jūsu drošībai

Pārbaudiet amortizatorus pēc katrai 20.000 km

EIROSERVISS
Jēkabpili,
Pļaviņu ielā 36
Tel.
8-252-31823

A/s KRĀSAINIE LĒJUMI
pērk vara, misiņa, bronzas, aluminija u.c. krāsaino metālu lūžus un to atlikumus.
Samaksa tūlītēja. Interesēties Preiļos, Pils ielā 14 (Lauktechnikas teritorijā).
Tālrunis 22870 darba dienās no plkst. 9 līdz 14.

VAS
«Krāsainie lējumi» pērk krāsainos metālus
Līvānos.
Celtniecības ielā 8, biokimiskās rūpnicas transporta cehā, pirmdienās, trešdienās, piektdienās no 10 līdz 15.

Kam, Laimiņa, skopa biji, Muža daju vēlēdama?
Sērojam kopā ar Jāņa māmiņu, DĒLU pāragri zaudējot.
Aglonas vidusskolas 6.a klases audzēknī, audzinātāja

Tavu darbu, tavas rūpes Gadu gaita neapsedz.
Izsakām līdzjūtibū Pāvela VĒRDINĀ piederīgajiem, viņu zaudējot.
Kaimiņi un draugi

Bij māmiņa, kad piedzimu, Bij māmiņa, kad es augu, Kur paliki nu, māmiņa, Nu man tevis vajadzēja.
Esam kopā ar Arkādiju, MĀMIŅU zaudējot.
4. klases audzinātāja, klases biedri un vecāki

Izsakām līdzjūtibū piederīgajiem, Grigoriju LAZAREVU smiltājā aizvadot.
Medību kolektīvs «Lūsis»

Izsakām līdzjūtibū Vitālijam Belogrivam sakarā ar MĀTES nāvi.
Rajona policijas daļa

SIA «LUKOIL BALTIIJA R» pārdod vairumā

benzīnu A-76, A-95 un dīzeļdegvielu Rēzeknes naftas bāzē.

Piegādi garantē.

Tālr., fax 8-246-35836.

Piedāvā sezonas darbu Cēsis saniehtnikim, namdarim, traktoriem — šoferim. Var būt viena ģimene. Pēc 6 mēnešu

nostrādāšanas saņem pabalstu.

Pieteikties 15. maijā Nodarbinātības valsts dienesta

Livānu nodajā.

Preiļu KSS
Vairumtirdzniecības bāze piedāvā individuālajiem tirgotājiem, siktirgotājiem un firmām pārtikas preces, celtniecības materiālus par mērenām cenām.

Adrese: Preiļos,

Kooperatīva ielā 10.

Tālruni: 22790 — direktors,

23242 — komercdirektors.

A/s «Preiļu siers»
siltumnīcas pārdod visu veidu puķu, tomātu un kāpostu stādus.

Pieņem pasūtījumus vaimagu un sēru pušķu izgatavošanai.

Zvanīt 23609 pēc 17.

Izrējam 3 istabas ofisam ar kopejo platību 54 m². Zvanīt 22202 no 8 līdz 17.

Pērk egles un priedes zāģbalķus, 4,90 m un 5,20 m.
Cena pēc vienošanās.

Tālr. 50383.

Līdzam «Lauktechnikas» un a/s «Preiļu siers» dzīvojamajos masīvos dzīvojošos Preiļu pilsētas iedzīvotājus līdz 1. jūnijam informēt. Preiļu PPU «Siltums» administrāciju par siltā ūdens padeves periodiskumu un vēlamo laiku šīnīs masīvos. Tas ir saistīts ar jaunu katlu māju būvniecību un tālāko darbību.

Tel. 05, 22520, 23993.

NOVADNIEKS

Latraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Tel. 22059, 21759, 22305, 22154.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»

Iznāk 8 reizes mēnesi — trešdienās un sestdienās.
Abonēšanas maksa mēnesi Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā ligumcena.

REDAKTORS
PĒTERIS PĪZELIS